

עין משפט
גד מצוה

לז:

אמאי ונתן אמר רחמנא אלא שמע מינה נתינה על ידי דבר אחר שמה לקיחה. כך כמזב בכל הספרים וקשה חדא דמה לו לדקדק מנתינה הא גבי פרה כתיב לשון לקיחה ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת השתא קנסיב על ידי שפופרת דהיינו על ידי דבר אחר ועוד ונתן קאי אמרי ולא אפטר כדמוכח בהדיא דפריך ונתן אלמא תלושין נינהו והא מחוצרין נינהו כלומר דבעינן מיס חייס אל כלי וצפרק שני דסוטה (דף טו: ושם) וצפרק קמא דתמורה (דף יב: ושם) נמי קאמר תרי קראי כתיבי ונתן עלוי אלמא אפר דרישא דפשטיה דקרא משמע דעלוי אפטר קאי שנתן המיס עלוי וכתיב מיס חייס אל כלי משמע שלא יהא הפסק בין מיס לכלי ופרק הערל (בימות עז: ושם) קאמר כתב רחמנא ולקחו ונתן דאפילו (א) שקלי תרי ויהיב חד היינו (ב) שקלי תרי מאפר ויהיב חד צמיס ומינה ימכן דנתן אתרווייהו קאי אמריס ואפר וצקונטרס גריס הכי ואמאי ולקחו ונתן אמר רחמנא אלס שמע מינה לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה: **ולגביהיה** לאתרוג ולבריך: קשה דהוה ליה למימר הוואל וצטיעור' גבוה מכולן: **בהודו** להשם תהלה וסוף. הודו שבתחלת הפרק והודו

צסוף הלל מן הודו עד סוף ההלל חדא פרשה היא צמנין פרשיות של ספר תהלים כך פירש צקונטרס ויש מפרשים תחלת הפסוק וסוף הפסוק ולאו מילתא היא אלס צהודו מנענע פעס אחד וכן צאנא ה' הושיעה נא צבית הלל ולא צאנא ה' הלליה נא צבית שמאי וטעמא דצבית הלל אע"פ שאין אנא ה' הושיעה נא תחלת הפרק ולא סוף הפרק מנענעים משום דכתיב (ד"ה"ט טו) אז ירינו עלי היער מלפני ה' כי צא לשפוט את הארץ וכתיב צמריה הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו וכתיב נמי צמריה ואמרו הושיענו אלהי ישענו והיינו ירינו שמנענעים את הלולב ומשצחין צהודו וצאנא ה' הושיעה נא ועכשו שנהגו שלים צבור אומר יאמר נא ישראל והצבור עונין הודו וכן ציאמרו נא יראי ה' הצבור מנענעים על כל הודו והודו שעונין אצל שלים צבור לא ינענע וי"מ דאף שלים צבור מנענע אגב ציבורא שעונין בכל פעס ופעס

אמר רחמנא אלא שמע מינה נתינה על ידי דבר אחר שמה לקיחה. נמי לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה. כך כמזב בכל הספרים וקשה חדא דמה לו לדקדק מנתינה הא גבי פרה כתיב לשון לקיחה ולקחו לטמא מעפר שרפת

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

הא הפילו הוא. צמתכוין דומיא שלא אחז צאפר עזמנו אלס אחז צשפופרת ונערה לתוך שוקת כשר: הי"ג אמאי ולקחו ונתן אמר רחמנא אלס ש"מ לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה: ואמר רבה גרס צכולהו: לא לידוך איניש לוניצא צהושענא. לאחר שאגד

הא הפילו הוא כשר אמאי י ולקחו ונתן אמר רחמנא אלא לאו שמע מינה לקיחה ע"י דבר אחר שמה לקיחה ואמר רבה לא לדויץ איניש לולבא בהושענא דדלמא נתרי טרפי והוי חציצה ורבא אמר "מין במינו אינו חוצין ואמר רבה לא ליגוז איניש לולבא בהושענא דמשתיידי הוצא והוי חציצה ורבא אמר "מין במינו אינו חוצין ואמר רבה יהדם של מצוה אסור להריח בו אתרוג של מצוה מותר להריח בו מ"ט הדם דלריחא קאי כי אקצייה מריחא אקצייה אתרוג דלאכילה קאי כי אקצייה מאכילה אקצייה * ואמר רבה יהדם במחובר מותר להריח בו אתרוג במחובר אסור להריח בו מ"ט הדם דלהריח קאי אי שרית ליה לא אתי למגזייה דלאכילה קאי אי שרית ליה אתי למגזייה ואמר "רבה י לולב בימין ואתרוג בשמאל מ"ט הני תלתא מצות והאי חדא מצוה א"ל ר' ירמיה לר' זריקא מאי טעם לא מברכינן אלא על גטילת לולב הוואיל וגבוה מכולן ולגביהיה לאתרוג ולברוך א"ל הוואיל ובמינו גבוה מכולן: **מתני'** והיכן היו מנענעין בהודו לה' תחילה וסוף ובאנא ה' הושיעה נא דברי ב"ה וב"ש אומרין אף באנא ה' הצליחה נא א"ר עקיבא צופה הייתי ברבן גמליאל ור' יהושע שכל העם היו מנענעין את לולביהן והם לא נענעו אלא באנא ה' הושיעה נא: **גמ'** נענוע מאן דכר שמייה התם קאי "כל לולב שיש בו שלשה טפחים כדי לנענע בו כשר וקאמר היכן מנענעין תנן התם "ישתי הלחם ושני כבשי עצרת כיצד הוא עושה מניח שתי הלחם על גבי שני הכבשין ומניח ידו תחתיהן ומניף ומוליך ומביא מעלה ומוריד שנאמר אשר הונה ואשר הורם א"ר יוחנן "מוליך ומביא למי שהארבע רוחות שלו מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו במערבא מתנו הכי א"ר חמא בר עוקבא א"ר יוסי ברבי חנינא מוליך ומביא כדי לעצור רוחות רעות מעלה ומוריד כדי לעצור מלאים רעים א"ר יוסי בר אבין ואיתימא ר' יוסי בר זבילא"י זאת אומרת שירי

הא הפילו הוא. צמתכוין דומיא שלא אחז צאפר עזמנו אלס אחז צשפופרת ונערה לתוך שוקת כשר: הי"ג אמאי ולקחו ונתן אמר רחמנא אלס ש"מ לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה: ואמר רבה גרס צכולהו: לא לידוך איניש לוניצא צהושענא. לאחר שאגד הערצה וההדם יחד לא יתחזב הלולב מלמעלה צמוך האגד: דלמא נתרי טרפי. הלולב משיר עלי ההדם והערצה ומשתיירין צאגד וחולצין בין מין למין ואינס אגודים יחד להיות לקיחה אחת: לא " (ליגוד) איניש לוניצא צהושענא. אס הוא ארוך יותר מדאי מן הערצה וצא לקצו מתחת לא יקצנו צעודו צאגודה אלס יוליאו ויגוז מתחת ויחזור ויאגוד: דמשתיירי הווא. של לולב תלושין מן השדרה צמוך האגד לפי שעלי הלולב ארוכים ומחוצרים מתחת השדרה ונמשכין ועולין כנגד גובהו של לולב וכשקוצץ מתחת נמצאו חסוכין מן השדרה ונשארין צאגודה: אסור להריח צו. דגמרינן מסוכה דילפינן צפרק קמא (דף ט.) דחל שס שמיס על ע"י סוכה ליאסר צנהאג כל צצעה הוואיל והוקצו למזוה: מריחא: שהוא דרך הנאלח אקציה: דהם צמחוצרי. לענין שצת נקט לה כל ימות השנה: כי שריס ליה. כלומר אע"ג דשרית ליה להריח לא אחי למיתלש דהא צמחוצרי נמי מריח ליה שפיר ואינו טרוד צקצילתו שיסכח ויתלשנו: אצל אפרוג דלאכילה קאי. כי מורח ליה מינשי ותליס ואכיל ליה ואף אס אוכלו צמחוצרי אין לך מולס גדול מזה: הוואיל וגבוה מכולן. חשוד הוא ונקרא האגד על שמו: ולגביהיה לאפרוג. קא סלקא דעמיה דהוואיל דגבוה דקאמ' היינו הא דאמרן לעיל (ג:) שדרו של לולב צריך שיצא למעלה מן ההדם טפח: וצמינו. גבוה"י משלשתן: **מתני'** תחלה וסוף. הודו שבתחלת הפרק והודו צצסוף הפרק צסוף ההלל. מן הודו עד סוף ההלל חדא פרשתא צמנין פרשיות של ספר תהלים: **גמ'** נענוע מאן דכר שמייה. שיהא אדם חייב לנענע מנענעים: כדי לנענע צו. אלמא

מזוה לנענע דלחקמן לעזור רוחות רעות וטלליס רעים: **פירז עושה**. אותם שהוא צריך להניסים יחד חייס דכתיב (ויקרא ג:) והניף הכהן אותם על לחם וגו' על שני כצשים וגו' הכצשים חייס ומניח מנייה על לחם כדכתיב על לחם הצבורים תנופה על שני כצשים ואף על גב דרישיה דקרא משמע אותם על לחם ילפינן לה צמנחות מלחם המלואים דלחם למעלה: הוגף. היינו מוליך ומציא ונטלי"ר צלע"י: הורס. מעלה ואין עלייה צלא הורדה והאי קרא לאו כצצשי עזרת כתיב אלס צמלואים ומינה כל תנופות ילפינן מינה: **למי שארצע רוחות שלו**. מזוה זו אנו עושין לשמו כן מראה צנהפתו: **זאת אומרת**. הא דרבי יוסי דקאמר תנופה עזרת רוחות רעות וטלליס רעים: שירי

שתי הלחם על שני הכצשים צעזרת על פירות האילן צחג על המיס ולכן הנענוע צצולוב יש צו הולכה והצאה וצערון פירש צצרך נע [דליחתא צירושלמי תנא] צריך לנענע ג' פעמים על כל דבר ודבר צעי ר' זירא הכין חד או דלמא הכין והכין חד פ' כבר אמרת צריך נענוע ג' פעמים וצעי ר' זירא הולכה פעם אחת והצאה פעם אחת נחצצים וצריך להולין ולהציא שלשה פעמים תמן תנינן צגדה פ' האשה (דף סג.) דצעי ר' ירמיה אטמזוי ואתויי חד או דלמא אטמזוי חד ואתויי חד ודכוותה פ' ואלו מנחות (דף עו.) גבי שלס מאות שיפה וחמש מאות צעיטה דצעי ר' ירמיה אטמזוי ואתויי חד או דלמא אטמזויי חד ואתויי חד: מאי

^{[קרימי, והוא כמו חיכוך. ובעיא דר' ירמיה [היא] התם במס' גדה, ולא}

מסורת הש"ס

(א) [ונחמס קי. צבורות ט:]; (ב) לעיל לא: (ג) לעיל כט: (ד) מנחות סא, (ה) שם סב. ע"ש, (ו) [צמ"א: וצידל], (ז) [צ"ל ליגוז], (ח) צמ"א: חילט גבוה,

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמאי וכו' דלפי' שקיל מרי מאפר ויהיב חד צמיס:

גליון הש"ס

גמ' ואמר רבה הדם במחובר. עיין גרין פ"ג דצ"ה דף קלז ע"ה צסס הגאונים בגי' צכאן צדיפוך דהדם צמחוצרי אסור להריח צו אחרוג שרי ע"ש וכו" הצהת אשרי":

מוסף רש"י

מין במינו אינו חוצין. ואלו שמיס מין אחד (צבורות ט.) מה טעם לא מברכינן אלא על גטילת לולב. ולא על גטילת אחרוג (סדור רש"י סי' רעח.) כדי לנענע בו. דבעינן נענע דלחקמן, מעלה ומוריד מוליך ומביא לעזור רוחות רעות וטלליס רעים (לעיל כט.) שתי הלחם ושני כבשי עצרת. כתיב צו והניף הכהן אותם על לחם הצבורים טעפה וגו' (מנחות סא.) שנאמר צמלואים, אשר הונה ואשר הורם. ולעיל מיניה כתיב והנפת אותם תנופה, כל הי טפפות לומר שמוליך ומביא ומעלה ומוריד, ליא מחוקף והויס דעמלואים ילפינן לשאר טפפות (שם.) מוליך ומביא. לנפון ודקוס ומחם ומנענע כדי לעצור רוחות רעות. האותם מארצות רוחות, מעלה ומוריד לעצור טללים רעים. הצאין מלמעלה (מנחות טב.)

רבינו חננאל (המשך) ישראל, דורסינן התם, רב חייא בר אשי בשם רב [המסיכס לצאת לדרך] נוטל לולב ומנענע שופר ותוקע, וכשמגיע זמן קרית שמע קורא ומתפאל. תני צריך לנענע ג' פעמים על כל דבר ודבר. ר' זעירא בעי הכן חד והכן חד, או [דלמא] הכן והכן חד. פ' כבר אמרנו צריך לנענע ג' פעמים, בעי ר' זירא ההולכה תחלה פעם אחת וההובאה פעם [אחת], או ההולכה והובאה פעם אחת נחשבים וצריך להולין ולהביא ג' פעמים. תמן תנינן בנדה פרק ט' בענין שצעה סממנים מעבירין על הכתם, וצריך לכססם על כל אחת ואחת ג' פעמים. ר' זעירא בעי, הכין חד והכן חד, או הכן (חד) והכן חד. ולא איפשטא. וכוין דלא איפשטא בעדינן לחומרא, ג' פעמים הולכה והובאה, כל אחת ואחת ג' פעמים. פ' סכסוס, כמו לסכסוסי איפשט ועתלה בתיקו.